

ÅRSSKRIFT 2021

SÖRBYGDENS HEMBYGDSFÖRENING

SÖRBYGDENS HEMBYGDSFÖRENING

ÅRSSKRIFT 2021

Utgiven av styrelsen för
Sörbygdens Hembygdsförening
Fyrtiosjunde årgången

Konfirmerade i Krokstad kyrka 8/5 kl 11:00 av Monica Persson Horchani.

Moa Augustsson, Sandåkersvägen 20

Lovisa Gustafsson, Hede-Sandåker 16

Elias Hansson, Snaben 15

Hugo Johansson, Gunnarsbo 41

Lizzie Johansson, Dahliavägen 6

Adeline Lenquist, Furulunden 11

Alva Olausson, Alnäs 15

Konfirmerade i Krokstad kyrka 8/5 kl 15:00 av Monica Persson Horchani.

Theodor Andreasson, Bjälkebräcka 11

Julia Antonsson, Hedekasvägen 23, Färgelanda

Joli Hansson Galloni, Stenkroken 50

Lova Haugerud, Stenkroken 50

Tilda Lindskog, Sörbo 30

Tuva Lindskog, Restad Sörgård 16

Emil Sandin, Bergeröd 22

Vi är nu tre tryckerier som slagits ihop till en gemensam produktionsanläggning i Uddevalla

Vår ambition är inte att bibehålla vår servicegrad utan självklart att utveckla den med vår gemensamma kunskap och maskinpark.

**Kontaktuppgifter:
tony.larsson@risbergs.se**

**Vi hörs!
Personalen, Munkreklam**

MUNK
REKLAM AB

RISBERGS

Verksamhetsberättelse för Sörbygdens Hembygdsförening 2021.

Årsmötet för 2020 ägde rum den 15/6 2021 i Hembygdsgården i Fisketorp.

Styrelsen består efter årsmötet och det konstituerande mötet av Lena Gunnarsson, Hajum, ordförande och kassör, Maria Andersson, Åboland, vice ordförande, Elisabeth Brorsson, Hässlebräcka, sekreterare, Roger Eriksson, Långön, Börje Johansson, Fisketorp och Bengt Strandberg, Hedekas.

Revisorer: Patrik Janerstål, Hultane och Anna Andersson, Krokstad.

Ersättare: Gunilla och Ove Lindskog, Stenarsbön.

Föreningen har år 2021 förutom årsmötet haft 7 protokollförda styrelsemöten under året.

Antalet medlemmar under året har varit 313 st.

P.g.a. Covid19-pandemin fick alla aktiviteter utom styrelsemöten ligga vilande under våren och sommaren.

Under hösten startade föreningen kaféverksamhet under en tisdag och en lördag i oktober och i november samt servering av lussekaffe den 12/12, alltså totalt 5 gånger. Kaféet blev välbesökt med mellan 15-30 gäster/tillfälle. Medlemmar från föreningen hjälptes åt med bak och servering.

Vi deltog också på julmarknaden med försäljning av årsskrifter och böcker samt visning av några äldre föremål. Många visade intresse för föreningens arbete.

Under året har arbetet med att avveckla museet på Torp pågått. En inventering av alla föremål har gjorts. Personal från Bohusläns Museum har besökt oss och givit goda råd om bl.a. avveckling och utrensning av föremål. Tomas Lindskog, ägare till Torp, vill överta föreningens föremål och visa dem i egen regi. Efter överenskommelse har två avtal skrivits. Ett depositionsavtal där Hembygdsföreningen äger föremålen i 4 år, d.v.s. 2022-2025 och ett överlåtelseavtal där Tomas Lindskog blir ägare till föremålen fr.o.m. 2026. Eftersom Hembygdsföreningen inte har möjlighet att förvalta föremålen i egen regi, fann vi att detta var den bästa lösningen.

Årsskriften levererades först i oktober p.g.a. förseningar från tryckeriet. Även 2021 distribuerades exemplaren i Sörbygdens av styrelsens medlemmar.

Ang. våra byggnader, så är renoveringen av torpet Klåvan i det närmaste färdig. Vägen dit är också framkomlig igen.

Taket på Hembygdsgården i Fisketorp behöver renoveras. Offertförfrågan har legat ute och några svar har kommit in men föreningen har inte ekonomiska medel för en stor reparation. Istället planeras en mindre reparation av det som är akut.

Föreningen har fått bidrag av Bohusläns Hembygdsförbund som kompensation för uteblivna intäkter p.g.a. Covid 19-pandemin.

Fibernätet har legat nere under stora delar av året. Fiberföreningen har gjort en återbetalning och kopplat in oss igen.

Styrelsen vill rikta ett stort tack alla som på olika sätt stöttat föreningen och hoppas på fortsatt gott samarbete.

*Hedekas 2022-01-20
Styrelsen*

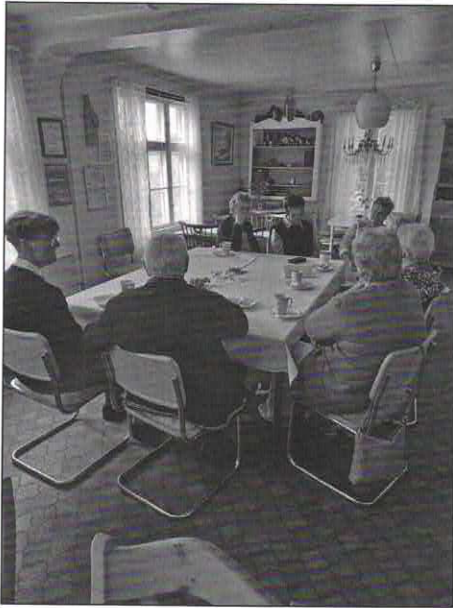
Underhållsarbete på Hembygdsgården våren 2022.

Kafé

Under hösten öppnades Kafé i Hembygdsgården under en tisdag och en lördag i oktober och likaså i november samt servering av lussekaffe den 12/12.

Kaféet blev välbesökt med mellan 15–30 gäster/tillfälle. Medlemmar från föreningen hjälptes åt med bak och servering. Det fanns även lotterier med fina vinster.

Under 2022 kommer det inte att bli något sommarkafé.

Hembygdsmuséet på Torp

Sedan 1 januari 2022 drivs numera museet på Torp av fastighetsägaren Tomas Lindskog. Hembygdsföreningen äger fortsatt samtliga föremål i byggnaden under en depositionstid om fyra år. Därefter överläts föremålen till fastighetsägaren. Om behov av utgallring, lån eller liknande uppstår kommer Hembygdsföreningen att informeras och ha förtursrätt till föremålen. Hembygdsföreningen har även möjlighet att under depositionstiden flytta föremål under kortare perioder till Hembygdsgården i Fisketorp i samband med utställningar mm.

Nedan beskriver Tomas själv sina framtida planer för Hembygdsmuséet. Vi önskar stort lycka till med det fortsatta arbetet!

Styrelsen Sörbygdens Hembygdsförening

"Efter årsskiftet har jag tagit över driften av Hembygdsmuseet på Torp, det är en spännande och rolig uppgift, eftersom jag själv är uppvuxen där som barn och bor med museet idag.

Jag kommer till en början att fortsätta driva det i Hembygdsföreningens anda och det kommer fortfarande som tidigare vara tillgängligt för den som vill komma att titta på föremålen i samlingen.

Min förhoppning är att jag ska kunna utveckla museet med lite nytänkande och kunna få upp besöksantalet som har minskat ganska mycket under åren, det är en fin samling med historia som står där och intresset måste hållas uppe så även våra barn och barnbarn kommer att finna det intressant med dessa föremål.

Det kommer nog till en början att sorteras och möbleras om i miljön för att få en hemtrevlig vistelse så museet tar fortfarande gärna emot gamla unika föremål som passar in i miljön och kan göra besöket än mer trevligt."

Tomas Lindskog

Flygkrasch i Hedekas

Nedanstående artikel var införd i Bohusläningen den 11 november 1958. Detta var naturligtvis en stor händelse och det var många som var där och tittade på vraket och nedslagsplatsen.

Kanade 500 meter på fält i Hedekas

Ett flygplan av typ A 32 Lansen från Skaraborgs flygflottilj, Såtenäs, blev skrot vid en nödlandning i närheten av Hedekas igår middag. De två ombordvarande, löjtnant Paul Ahlström och flygtekniker Lennart Johansson, undkom utan en skråma.

Planet fick motorstopp under kontrollflygning på cirka 2.000 meters höjd över Hedekas. Det gick ner och landade på ett öppet fält någon kilometer öster om vägskalet i Hedekas. Flygplanet blev efter att ha kanat på buken cirka 500 meter liggande ett par hundra meter söder om Holma gård.

Händelsen väckte stort uppseende i Hedekas-trakten. Flygplanet observerades av ett stort antal människor. Efter kraschen samlades en hel del folk kring det ramponerade planet. Först på platsen var Hedekas brandkår, men då brandfaran av allt att döma inte var så stor, kunde brandmännen snart dra sig tillbaka och polis och hemvärn övertog bevakningen.

De båda ombordvarande kunde kliva ur vraket som om ingenting hänt. De for direkt hem till polisman Torvald Martinsson och drack en kopp kaffe. De återvände efter en stund till haveriplatsen i sällskap med bl.a. landsfiskal Gunnar Sjöblom.

Plöjare åsyna vittne

Ett åsyna vittne finns till nödlandningen. Det är lantbrukare Johan Zellström, som gick och plöjde på ett fält inte långt från den plats där planet först tog mark.

– Planet kom in från nordost och vände strax söder härom mot norr, berättar han. Det förlorade snabbt i höjd. Planet tog med sig en telefonledning på vägen ner. Det slog i marken och kanade på buken cirka 500 meter innan det stoppade. Det hade då åkt över ett brett och ganska djupt dike.

Landningsstället, som hade fällts ut, slets bort och likaså slungades andra delar av planet över ett mycket stort område.

Fru Edit Johansson i Holma såg inte planet när det störtade, men hon hörde det och strax innan hade hon sett det genom köksfönstret.

Barnen började skrika

– Jag tyckte att det lät så underligt, säger hon. Så började plötsligt barnen utanför huset skrika när planet kom rusande rakt emot dem. Det stoppade emellertid upp och blev liggande ett par hundra meter från huset.

På måndagseftermiddagen for folk från Skaraborgs flygflottilj till haveri-platsen för att besiktiga planet. Troligen kommer det att monteras ner och forslas tillbaka till flygflottiljen.

Två flygare mirakelräddade, buklandat plan blev skrot

Planet blev till rampplan vid nödlandningen. Infilld till vänster föraren Einar Paul Ahlström och till höger, teknisk Lennart Johansson. Vid planet står två poliser.

Kanade 500 meter på fält i Hedekas

Ett flygplan av typ A 32 Laanen från Skaraborgs flygflottilj, Säterna, blev skrot vid en nödlandning i närheten av Hedekas i går middag. De två ombordvarande, löjtnant Paul Ahlström och flygtekniker Lennart Johansson, undkom utan en skråna.

Planet fick motorstopp under kontrollflygning på cirka 2.000 meters höjd över Hedekas. Det gick ner och landade på ett öppet fält någon kilometer öster om vägsnittet i Hedekas. Flygplanet blev efter att ha kanat på buken cirka 500 meter liggande ett par hundra meter söder om Holma gård.

Händelsen väckte stort uppseende i Hedekas-trakten. Flygplanet observerades av ett stort

Porta på sid. 9

Fru Edith Johansson, Holma, Hedekas, trodde att planet skulle ram mot mangårdbyggnaden

2 FLYGARE ...

----- Forts. fr. sid. 1

antal människor. Efter kraschen samledes en hel del folk kring det ramponerade planet. Först på platsen var Hedekas brandkår, men då brandfaren av allt att döma inte var så stor, kunde brandkåren snart dra sig tillbaka och polis och hemvärn övertog beräkningen.

De båda ombordvarande kunde kliva ur vraket som om ingenting hänt. De for direkt hem till polismannen Torvald Martinsson och drack en kopp kaffe. De återvände efter en stund till haveri-platsen i sällskap med bl. a. landstjänstgörande E. J. Jönsson.

Flögern ägnas vittne

Ett ägna vittne finns till nödlandningen. Det är lantbrukaren Johan Zellström, som gick och pågick på ett fält inte långt från den plats där planet först tog mark.

— Planet kom in från nord-ost och vände strax söder här-om mot norr, berättar han. Det förlorade snabbt i höjd. Planet tog med sig en telefonledning på vägen ner. Det slog i marken och kanade på buken cirka 500 meter innan det stoppade. Det hade då åkt över ett breitt och ganska djupt dikes.

Landningsstället, som hade

skräkt ut, släts bort och liksom slungades andra delar av planet över ett mycket stort område.

Fru Edith Johansson i Holma såg inte planet när det störtade, men hon hörde det och strax innan hade hon sett det genom köksfönstret.

Barnen började skrika — Jag tycker att det låt så underligt, säger hon. Så började plöjarna utanför huset skrika när planet kom rusande rakt emot dem. Det stoppade snedstilt upp och blev liggande ett par hundra meter från huset.

På måndagseftermiddagen for folk från Skaraborgs flygflottilj till haveriplatsen för att besiktiga planet. Troligen kommer det att monteras ner och forslas tillbaka till flygflottiljen.

Sanne Kraftaktiebolag

av Gunilla Lindskog

Man fick teckna aktiebrev i Sanne kraftaktiebolag för 100 kr.

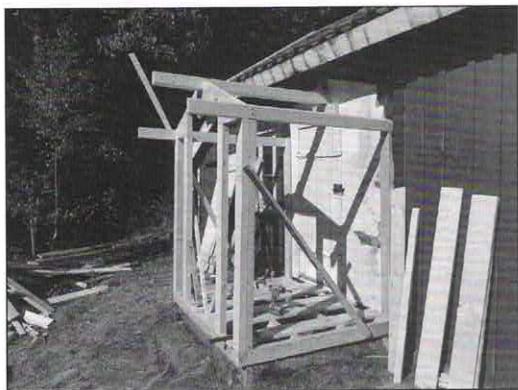
Bolaget skall inköpa något vattenfall för att tillhandahålla elektrisk energi. Listor med försöksteckning av aktier sändes omkring i Sanne. För kraftbolagets räkning inköptes fallet, kvarnen och sågen vid Strömmen, samt ett markområde på Hultane och Strömmen, båda sidor om älven, detta inträffade runt 1920, drömmarna krossades rätt snart av den krassa verkligheten och aktieägarna fick se sina aktier totalt värdelösa, materialet och anläggningskostnaden blev mer än vad det kraftverket fått in och dessutom var vattentillgången för liten och ojämn, Kvarnen och sågen måste långa perioder stå stilla på grund av vattenbrist. 1923 kom strömmen från ED till Sanne därefter till Hedekas.

Klåvan

Under året har den varsamma renoveringen av Klåvan fortsatt. En ny förstuga har satts upp efter gammal förlaga. Se foton nedan!

Styrelsen vill tacka alla som har ställt upp med arbete och material!

Krokstad på Johannes tid

av Bengt Blomberg

Fortsättning på artikeln om Krokstad på Johannes tid. För mer information om bakgrund; se årsskrift 2020.

Går inte hitta antydningar om orsaken till de blanka anteckningssidorna. Kanske har de att göra med hälsan. I full gång igen nov-dec 1930: slaktat 7 grisar, 3 kalvar. Året därpå alltså rekordet med 42 djur.

"Släkten samlad 1931", troligen på Brobacken.

70-åringen Johannes längst till vänster. Detta var alltså året då han är i full gång med slakt efter flera års uppehåll. Närmast honom Klara, som är dotter till Anders - mannen bakom henne. Den andre höger därom med hatt är Ragnars far Gottfrid Grahn, hållandes dottern Märta. Till vänster i bild närmast honom frun Ellen. Hennes mor Charlotta är damen längst till höger. Minstingen är Ragnar Grahn - töserna som håller honom är hans mostrar Dagmar och Elin. Fyra generationer i rakt nedstigande alltså: Anders — Charlotta och Klara — Ellen — Märta och Ragnar.

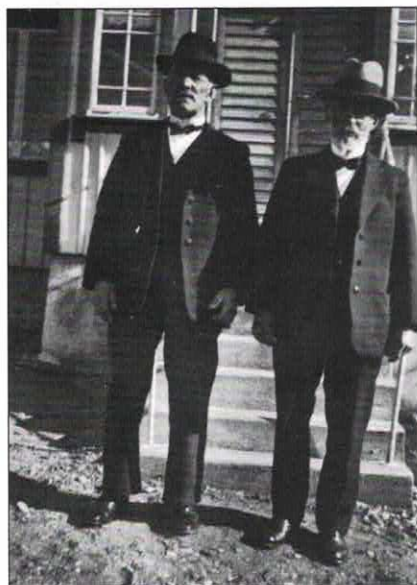
1931 visar noteringar varje månad att han kommit igång igen. Slakt är det klart dominerande i anteckningarna, samt att han då och då skott någon häst. Så även i maj, men då också något helt annat:

8		Maj 1931		2		Varorna köpas fördelaktigast i			
				Upp		Ned		Upp	
				Ned					
1F	Valborg	♀ u. 8.85 f	4.26	7.54	7.24e	3.59f			
2L	Elip	♀ 6.14 f	4.29	7.54	9.90e	4.4f			
3S	* 4 c. Pisk	Nyttan av Jesu bortgång. Ev. Joh. 10.5-11.							
	Göta	Ep. Joh. 1.17-21.	4.21	7.59	10.23e	4.12f			
4M	Monika		4.16	8.1		4.25f			
5T	Gothard	♂ n. 2.44f	4.16	8.2	0.31f	4.53f			
6O	Sigmund		4.14	8.2	1.42f	5.45f			
			4.26	8.2	9.20f	7.84f			

*"Klypt Häcken för gunar Pettersson Galjeberget den 1-2 Maj 3 - k,"
(Ändrat "April" till "Maj")*

Därefter succesiv nedtrappning till 29 resp. 25 djur 1932 och - 33, ungefär lika många svin och nöt. Försättningsvis endast en sort: 12 - 4 - 3 - 2 grisar om året.

1934 flyttade Anders Andreasson m.fl. från Brobacken och Johannes från Prästgården till nybyggda huset på Solhem har Ragnar Grahn berättat.

Här poserar de jämnåriga svågarna framför förstugan där.

Definitivt slut med slakten dec. 1939. Då hade Joh. passerat 78 år. Det var endast Försörjningshemmet han slaktat för då och året innan. Två gånger vartdera året *"En större gris"*.

Att han slaktade för Försörjningshemmet (ibland benämnt *"fattigården"*) finns antecknat i många av almanackorna.

Där slogs nog rekordet vad gäller hans uppgifter om slaktvikt:

"Slaktad en större gris för Kroksta försörjningshim den 20 mars - 1939 Kro; 3 - grisen är 10 - 1/2 Kvarter - väger 241 Kilo. skriver räkning den 24".

Den lättaste av de fyra sista grisarna han slaktade där vägde "bara" 167 kg.!

Slaktmetod nämns inget om förrän 1931: *"skutit - stugit en suga för Hulda Andersson i Malby den 10 December 1931"*.

Det tycks varit en ovanlig metod. Finns bara nämnd tre gånger, vad jag kunnat se. Andra gången: *"Slaktad en kviga skudet - stucket för Höjdarn den 22 mars 1932 75 öre"*

Den här anteckningen utmärker sig även på annat sätt. Dels betalningen för slakt av kviga, som annars brukade vara 2 kr. (Varför speciellt billigt denna gång?), dels *"Höjdarn"*, som inte synts tidigare. Det troliga är väl att det är han som bodde på Höjden nu. *"August på Höjden"* som det står i tidigare almanackor är väl inte längre kvar där.

Sista gången med bultpistol: *"Skudit å stugit en Kalv för Anders i Brobacken som Köpmans Johan Köpt den 13 i 11 -1933 85 Kilo"*

Det finns inget som tyder på att Johannes själv ägt någon bultpistol. Det troliga är nog att det normala var slaktmask vid grisslakt och i övrigt *"yxehammern"*.

Bröderna Johannes och August - min farfar - hade väl haft samma läromästare. Min far berättade minnen om slakt under sin uppväxt. Yxan som August använde för att bedöva nötdjur vid slakt kallades för snickaryxan och användes mest som sådan. Vid slakt var det med yxans nacke, benämnd *"yxehammern"*, som han drämde till med full kraft mot djurets panna. Sades vara lika effektivt som bultpistol men krävde annan teknik. Vid grisslakt var det någon typ av slaktmask som användes.

I Kyrkoarkivet för Krokstad står kyrkoherde Fredrik Wilhelm Rhedin, jämte frun Karin Marina och tre barn, som inflyttad från Sanne 23 juni 1908. Med på flytten fyra pigor.

Enligt samma arkiv kom arrendatorn Karl Johan Johannesson med frun Anna Elisabet från Bro församling till Prästgården 18 maj 1917. Fram till dess kan man väl anta att Prästgården var löneboställe för kyrkoherden. Men var de som arbetade där anställda av honom? - Knappast om förordningen 1910 tillämpades med kontantlön till prästen.

Det finns anteckningar som kan tolkas som att Johannes var anställd av Rhedin fram tills dennes död 1922. Men är det en rimlig tolkning? - Frågetecknen kring detta får stå kvar vid bläddrandet i almanackorna.

Eftersom almanackorna för åren 1917 - 18 är bland de saknade har Johannes gjort en del anteckningar för de åren i almanackan närmast före. Som här, juni 1916:

		Upp Ned	Upp Ned
1T	Kristi himmelfärd. Kristi himmelfärds Märk. 10:14-20.		
Nikodemus	♀ n. 0.5f	3.22.8.56	3. 2f 11.02.26
2F	Rutger	3.24.8.57	3.49f 11. 1e
1g	Ingemar	♂ fjörsmått	3.22.8.56 4.25f 11.29c
4S	♂ s. 6. Pisk	Hugvaldrens anknot. Joh. 15:26-16.4.	
Holmfrid	♂ o. 1.7f	3.21.9. 0.	5. 8f 11.45c
5M	Bö	3.20.9. 1.	7.26f 11.57c
9 T GUSTAV	3. 19.9. 0.	3. 40f -	
7O Robert	3.18.9. 10.	4f. 0. 6f	
8T Salomon	2 u. 1.44f	3.18.9. 6f	11.24f 0.12f
9F Berje	♂ 0.55f	3.17.9. 0.	6.44c 0.17f
10L Evante	3.16.9. 7.	2. 90f	0.24f
11S	Pingstlagen	Den Helige Ande. Joh. 14:26-27.	
Jasur	2.10.9. 3f	3.9f 0.20f	
12M	Annard. Pingst	Gule härick och människors öro.	
Eskil	3.15.9. 9.	5.11e	0.40f
13T Aina	5n.10.45c	3.15.9.10.	6.51e 0.22f
14O Håkan	3.14.9.11.	8.24c	1.12f
15T Justina	10.42c	2.14.9.11.	9.40c 1.48f
16S Axel	Grönans	3.14.9.12.	10.25c 2.20f
17L Torborg	2 n.10.36c	3.13.9.10.	10.55c 4.21f
18S	Tref-skadagen	Den nya fötelsen. Joh. 8:1-1A.	
Björn	3.13.9.13.	11.10c	0. 4f
19M Germand	♂ n.0.15f	3.13.9.14.	11.21c 7.25f
20T Flora	3.13.9.14.	11.29c	9.48f

"skot 2 Hästar för Arendatorn i prästgården den 15-6- 1917

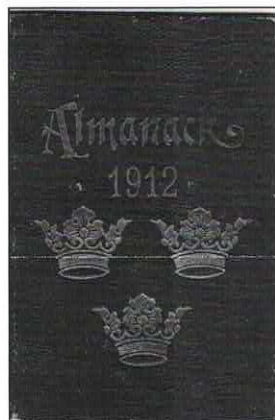
Julius Olsson i Johannelund Haft 2 hästar ½ vårdag - plöjdt ner potäter mä den 9 Juni - 1916 -

skot 3 hästar för kyrkoherden den 11.6.1917"

Här ser vi att Rhedin fortfarande, efter att arrendatorn tillträtt, hade egna hästar. Knappt en månad efter tillträdet anlätade arrendatorn Johannes, som denna vecka skodde fem hästar inalles.

Det visar sig också att Johannes under flera följande år slaktade djur och gjorde andra tjänster både för arrendatorn och prosten Rhedin, samt för dennes efterträdare.

Vi hoppar tillbaks till 1912. Här bild på det årets almanack, den äldsta i samlingen.

GUSTAF E. REUTER

Kåmpagatan 5 :: Göteborg.

Försäljer från välförärdt upplag:
**Prima Fyrkol, Nötkol, Antracit, Krossad
 och ökrassad Engelsk Kaminkubus.**
 Hemköpning ombesörjes prompt.
 Telefoner: 5408, 5366 & 5332.

ALMANACK

FÖR SÖNDAGEN
 STORT FÄLLANDE ÅRSTI FÖRSLÄS
1912

TILL GÖTEBORGS HVBENDET.
 BEHÅLLS TIL 27 OKT. 42 MÅN. FÖRSLÄS
 SÅMT 24 TIOENDRE OCH 25 STIP.
 KÖPSTÄNDEN MÅNADSVISSTÅLLAN VÄRDEN OM
 STUNDLOSLA OMBESÖRSTÄNDIGT
 STORT KÖP. SÅMT MÅNADSVISSTÅLLAN
 OCH TIOENDRE FÖRSTÅLLAN VÄRDEN OM
 DESS VETENSKAPSAKADEMI

GÖTEBORGS HVBENDET
 FÖRSTÅLLAN VÄRDEN OM
 STUNDLOSLA OMBESÖRSTÄNDIGT

STORT KÖP. SÅMT MÅNADSVISSTÅLLAN
 OCH TIOENDRE FÖRSTÅLLAN VÄRDEN OM
 DESS VETENSKAPSAKADEMI

Beda Cramér

PARFYMERI
 TVÅL
 BIJOUTERI
 GALANTERI-AFFÄR
 GÖTEBORG

87 KUNGSGATAN RIKSTELEFON 4711

Fot af Björkeboorden

"Fåt af kyrkoherden", här skrivet med blåpenna. Det mesta i almanackorna är skrivet med bläck eller anilin. Blåpenna ganska vanligt, blyerts sällan, rödpenna undantagsvis.

Februari 1912. Allra första anteckningen.

FEBRUARI 1912		5		
		Upp	Ned	Upp
1T Max	♀ u. 5.17	8.30	4.32	1.91
2F Kyndelmasod.	♀ nördm.	8.19	4.35	3.18
3L Disa	♀ 0.58 f	8.16	4.37	5.78
4S ★ Septuagesima Högn.	Mat. 12:31-33, Aft. Luk. 17:7-10.			
Kyndelmasodagen				
5M Agata	♂ n. 4.7 f	8.14	4.40	6.52
6T Dorotea	♀	8.12	4.42	8.29
		8.9	4.44	10.1

Skrivet med bläck: "Anna Olsson i Skogen lånat 10 - kronor den 28/2 -12
betalas i slutet - Mars -"

Överkräysat och skrivet med rödpenna: "Betalt den 20/3 -12"

Som du läsare säkert redan märkt varierar formuleringar och stavningar. Stor eller liten bokstav lite hur som helst, oberoende av namn eller början av mening. Hade nog ingen betydelse för han som bara skulle läsa det själv. - Troligen inte tänkt att någon annan skulle titta i almanackorna. Jag försöker skriva av så likt originalet som möjligt i citat.

Denna almanack har han alltså fått av kyrkoherden. Troligen fick Johannes almanackor av honom fortsättningsvis flera år - åtminstone så länge han var rättare. Under den tiden nämns inget i almanackorna om ersättning för arbeten som han uträttade, vare sig det gällde för Rhedin eller någon annan. Det tyder ju på att sådant ingick i hans uppgifter som anställd (av socknen?)

Vädret tillhörde inte ämnen att anteckna. Med ett undantag: April 1912!

APRIL 1912		7		
		Upp	Ned	Upp
1M Harald	♀ 11.5 e	5.44	5.50	6.57
2T Gudmund	♀ form.	5.41	5.52	5.90
3O Ferdinand	♀ u. 5.19 f	5.39	5.54	6.51
4T Ambrosius	♂ n. 2.42 f	5.30	5.50	6.51
5F ★ Långfredagen	Jens på Isen, Isen. 20.00-40			
Nanna	5.32	5.50		6.51
6L Vilhelm	5.30	5.71	0.30	6.18
7S ★ Påskdagen	Kv. 12.00-12.15, Mark. 16.			
Ingemund	Högn. Mat. 21:1-4, Aft. Luk. 22:1-23			
8M ★ Annand. Påsk	Lördagsmorg. 1.00-2.00			
Hemming	Högn. Mat. 20:9-15, Aft. Luk. 22:1-23			
9T Otto	♀ u. 5.36 f	5.25	5.57	7.18
10O Ingvar	♀ 4.34 e	5.22	5.57	7.18
11T Ull	♀ 4.34 e	5.22	5.57	7.18
12F Julius	♀ 4.34 e	5.22	5.57	7.18
13L Anna	♀ u. 5.32 f	5.14	5.71	6.46
14S ★ 1:e Påsk	Jens på Isen, Isen. 20.00-40			
Thiburtius	Högn. Mat. 21:1-4, Aft. Luk. 22:1-23			
15M Olivia	♀ u. 4.50 f	5.07	5.50	6.51
16T Patrik	♀ 4.34 e	5.22	5.57	7.18
17O Elias	♀ 4.34 e	5.22	5.57	7.18
18T Valdemar	♀ u. 2.18 f	5.22	5.57	7.18

"April 8 andra påsk snöstorm hela dagen

April 9 snöyra mäd 4 graders frost. före o stora snödrifver -
den 10 16 graders frost
den 11 14 graders frost
den 12 9 graders frost
den 13 8 graders frost"

I maj är vårbruket i full gång:

[illegible]

- Sät 3 1/2 fat grönärter – 3 fat vitärter – lerplanka.
2 hundra 200 kilo segerhafre – 7 fat vårhafre d. 1.maj.
Sät 2 – 6 maj 36 fat hafre i väster gårdet mä maskin – Harvat för August i Höjden
den 9 maj mä oxa 1/2 dag, Hästmakt 2 i en beta - den 10 maj harvat för August i Höjden
mä oxa 1/2 dag - mä Hästa 1/2 dag.
Sätt mä Hästa qvirma – mä maskin 1/2 dag buta (bulta?) mä oxen 1/2 dag. hat oxen –
plöjdt ner potäter – kört götsel en dag.

Uppslaget är fulltecknat och fortsättning följer i den lediga sidan för mars:

[illegible]

Anders i Halland haft en ox e i $\frac{3}{4}$ dag i vinter – kördt götsel mä dito 10 maj. Haft 2 hästar å harva mä en dag – dito 11 maj en häst i 2 betor o bulta mä o sät hafre mä maskin på Halland ; dito 15 maj en häst i 2 betor - kördt götsel - satt potäter o Halland dito i Augusti 2 hästar 1; dag - plöjdt trädet mä - dito $\frac{1}{2}$ dag - harvat ner götsel - trädet kördt Hån säd mä en häst en dag - -

Sidan för juni användes för både maj- och junianteckning:

August i Höjden haft
Oxarna den 15 maj i en beta
17 1/2 dag - dito en att en
beta - bultat rätten i Höjden
Östlund sänd pängar i dag
Klara Lånat 3 kronor
i dag den 13 juni - 1912

JUNI 1912			
	Upp	Ned	Net
1 L Nikodemus	Q u. 3.8 f	3.22	8.56
2 S * Tref.-öndagen	Högm. Mat. 16.24 - 27. At. 16.12 - 25	3.22	8.56
3 M Rutger	3.24	8.57	3.53
4 T Ingemar	3.22	8.59	0.28 f
5 O Holmfrid	3.21	9.0	0.26 f
6 O Bo	Q u. 0.21	3.20	9.1
7 T GUSTAF	3.19	9.3	1.0 f
8 F Robert	3.19	9.4	1.12 f
9 L Salomon	Q 3.38 f	3.18	9.5
10 S * 1 e. Tref.	Högm. Mat. 16.24 - 27. At. 16.12 - 25	3.18	9.5
11 M Svante	4 u. 3.11	3.17	9.6
12 T Bertil	3.16	9.8	1.34 f
13 O Eskil	3.15	9.9	1.39 f
14 T Arne	3.15	9.10	1.37 f
15 F Håkan	Q u. 2.54 f	3.14	9.11
16 L Justina	7.24 f	3.14	9.11
17 S * 2 e. Tref.	Högm. Mat. 16.24 - 27. At. 16.12 - 25	3.14	9.11

"August i Höjden haft oxarna den 15 maj i en beta; 17 1/2 dag - dito en ox den 14-en beta - bultat rätten i Höjden
 Östlund sänd pängar i dag för rågen.
 Klara Lånat 3 kronor i dag den 13 juni 1912".

Det är inte ovanligt med noteringar om långivning:

JULI 1912			
	Upp	Ned	Net
1 M Aron	Q u. 3.7 f	3.10	9.12
2 T Rosa	Q u. 3.7 f	3.10	9.12
3 O Aurora	3.21	9.11	11.22
4 T Ulrika	Q u. 10.50	3.22	9.10
5 F Melker	Q u. 10.50	3.22	9.10
6 L Emma	3.24	9.11	11.22
7 S * 5 e. Tref.	Högm. Mat. 16.15 - 18. At. 16.11 - 11	3.24	9.11

Ester Jonasson
Lånat 4 kr den 19 -
Juli - 1912 -

"Ester Jonasson Lånat 4 kr den 19 - Juli 1912".

Inte sällan gäller det pengar "till offer".

Januari 1913:

"Ester lånat till offer - Nyårdagen 25 öre - 1913

Fröken klara Dal lånat till offer en krona -

Klara Karls dotter i Prestgården lånat 5 kronor den 22 Januari 1913 -

klara karls dotter i Prestgården lånat 3 kronor den 13 Juni - 1912 -

Ester Jonas dotter i Prestgården lånat 4 kronor den 19 Juli - 1912 .

kördt 4 las stubbar från Åstorp den 22 Januari - 1913 till olof i Nytorp"

(Allt lånat överkryssat)

Drängen Johannes hade avancerat till rättare, och som sådan hade han förstås bättre ekonomi än pigor och drängar på Prästgården.

6 MARS 1913					
		Upp	Med	Upp	Med
1 L. Albin	♀ n. 10.30e	7.11	5.40	5.19f	9.19f
2 S. ★ Midf.-söndagen	Jesus bevisar 6990 mäs, Joh. 8:1-15.				
Ernst	7. 8.543	6.11f	10.17f		
3 M. Gunborg	7. 5.543	6.41f	11.27f		
4 T. Adrian	♂ u. 6.21 f	7. 3.547	6.54f	1. 3e	
5 O. Tora	7. 0.549	7. 2f	2.30e		
6 T. Ebba	♂ fjärrast	6.57	5.52	7. 6f	3.53e
7 F. Ottilia		6.54	5.54	7. 9f	5.14e
8 L. Filippa	● 1.23 f	6.52	5.56	7.11f	6.32e
9 S. ★ 51 Fastan. 1 Börd. Bördagen. Predikotexter enl. Årets					
Torbjörn	böndagssplakat. 6.49	5.53	7.12f	7.52e	
10 M. Edla	♀ n. 4.39 f	6.40	6. 1	7.15f	9.12e
11 T. Edwin	6.45	6. 3	7.27f	10.27e	

akorn = 15 kört grus
fr Härg 3 las - lagt
på vägen från brun-
öfver påsten vid
grinden till åsere back

(Första ordet svårt att tyda) "----- 15 kört grus fr Härg - 3 las - lagt på vägen från brun öfver påsten vid grinden till åsere back"

Vad han menar med "Härg" är oklart. Hittar det inte skrivet på någon mer sida. Kanske förkortning av felstavad "Herrgård". I så fall - vilken Herrgård? (Prästgården?). Antar att "åsere back" är Åseröd bäck).

Tycks inte slaktat så ofta medan han var rättare. Första slakt noterad dec 1912.

15 DECEMBER 1912					
		Upp	Med	Upp	Med
18 ★ 11 Adventet	Jesu ledig i Jerusalem, Matt. 21:1-9.				
Örns	● 0.5 e	8.27	3.30	11.42e	1.24e
2 M. Beata	♀ n. 5.19 e	8.34	3.29	—	1.29e
3 T. Lylla	8.42	3.28	1.27f		1.16e
4 O. Barbro	♂ u. 7.47 f	8.37	3.27	3. 0f	1.35e
5 T. Syen	8.29	3.27	4.31f	1.40e	
6 F. Nikolaus	8.41	3.26	6. 7f	1.45e	
7 L. Agalun	8.42	3.25	7.48f	1.52e	
8 S. ★ 21 Adventet	Fästet i skien och malmen, Luk. 21:25-36.				
Virginia	● 6.7 e	8.44	3.24	9.16f	2.12e
9 M. Anna	♀ n. 8.54 e	8.48	3.24	10.56f	2.47e
10 T. Mallu	8.48	3.22	11.21f	3.44e	
11 O. Daniel	8.48	3.23	0. 20	3. 2e	
12 T. Alexander	♂ n. 6.49 f	8.49	3.27	0.19e	6.29e
13 F. Lucis	8.49	3.23	0.20e	7.54e	
14 L. Sten	♂ fjärrast	8.51	3.22	0.22e	9.19e
15 S. ★ 21 Adventet	Johannes uttömd till Jesus, Matt. 11:5-10.				
Gotfrid	♀ n. 6.37 e	8.52	3.22	0.35e	10.37e
16 M. Assar	● 9.7 e	8.53	3.22	0.37e	11.56e
17 T. Inge	8.54	3.22	0.39e	—	
18 O. Abraham	♂ u. 7.51 f	8.55	3.22	0.41e	1.17f
19 T. Isak	8.55	3.23	0.44e	2.40f	
20 F. Israel	8.57	3.23	0.46e	4. 7f	
21 L. Yvonne	8.57	3.23	0.37e	5.42f	
22 S. ★ 41 Adventet	Johannes vittnesbörd, Joh. 1:19-28.				
Willemina	8.58	3.24	1.14e	7.27f	

"Slaktat 2 grisar. 1 kviga den 9 December - 1912 -

galten väger 131 kilo -

sugan väger 129 =

kvigan väger 156 =

4.16 kilo"

Därefter dröjer det närmare tre år tills nästa notering:

"Slaktad den 15 November 1915 en gris - en Kviga - grisen vg; 88 kg. Kvigan väger 111 kg -"

Året därpå bara fyra kalvar, följt av ett par år utan någon slakt noterad.

Högst troligt är "malmön" den ö som senare benämnts Bohus Malmön. Varför Krokstads kyrkoherde och rättaren på Prästgården vistats där kan omöjligt utläsas av anteckningarna. Inte heller hur resan fram och åter gick till. Det mest troliga är hästskjuts till ångbåtsbryggan vid Saltkällan och sedan sjövägen till Malmön.

Möjligen hade Rhedin någon släkting där som behövde hjälp med något, och Johannes anlätades för praktiskt arbete. Inte för någon av dem hade det att göra med befattningen i Krokstad.

Hade de tjänstledigt med löneavdrag under tiden på Malmön? - Framgår inte. Hur länge på Malmön framgår ju inte heller. Det måste rört sig om åtminstone någon vecka.

Femtio kronor var ganska mycket pengar på den tiden. För att få en uppfattning om "pengavärdet" kan det vara intressant att jämföra med betalning för exempelvis slakt. Notering om det hittar jag först efter prosten Rhedins död 13 maj 1922.

Beloppet femtio kronor motsvarar betalningen för slakt av femtio kalvar eller tjugo grisar. Detta enligt de uppgifter som dominerar i anteckningarna. Betalningen var oförändrad från 1922 och tills Johannes slaktade för sista gången i december 1939.

Vägsträckan för att ta sig till stället där det skulle slaktas hade tydligen ingen betydelse. Exempelvis slakt på Prästgården eller på Hällesäter - samma pris.

"Slaktad en 2 m; gödkalf för Joh:s Andreasson i Hällesäter den 9 December 1930 - Kr 1-"

Mätt på dagens karta är vägsträckan som Johannes vid det tillfället måste förflytta sig ungefär 2,25 km en väg. Om han gick till fots eller körde häst nämns inget om. Med tanke på höjdskillnad o s v tog det väl åtminstone en timme fram och tillbaka att gå för den närmare sjuttioårige slaktaren. Hur lång tid som själva slakten tog är svårt att bedöma, men någon timme innan slaktkroppen var flådd och urtagen är väl troligt. Det beror förstås också på hur mycket djurägaren medverkade i arbetet.

Samtidigt kan man förmoda att det bjöds på något gott att äta innan han vände hem. En sup - eller två - kan väl också tänkas ingått i betalningen. Sådant står inte antecknat.

Maj-uppslaget 1922, tio år efter "malmön", är speciellt:

MÅJ 1922		TYP			
		Bas	Hyp	Net	
13M	Valborg	Q n. 10.30	4.28	7.28	—
21T	Filip	4.28	7.27	3.28	0.91
30A	Grö	4.21	7.40	3.47	0.88
42T	Monika	Q 1.20	4.19	1.10	3.28
52F	Holthart	Q n. 11.40	4.19	0.19	1.95
61L	Sigmund	4.14	8.11	1.38	2.55
Kroktstad					
78	* 2 s. Pisk	Kroktstad till Jönköping, Joh. 18-22			
	Gustava	4.13	8.11	2.09	2.46
83M	Åke	C malmön	4.19	8.10	3.11
97T	Jonatan	Q n. 3.58	4.19	0.10	3.98
100	Esbjörn	4.13	8.14	1.18	3.95
111T	Marna	Q 7.51	4.19	0.19	4.97
122F	Charlotta	Q n. 3.31	4.19	0.10	5.41
131L	Linnea	4.13	8.10	1.10	4.67
Jönköping					
148	* 4 s. Pisk	Födelsestiden av Jönköpingsbiskop			
	Harvard	4.13	8.11	1.10	5.97
153M	Soria	4.13	8.14	—	7.97
167T	Hilma	Q n. 10.10	4.19	0.11	8.41
170	Holmeca	4.13	8.14	0.44	8.87
187T	Krik	Q 7.17	4.19	0.10	1.97
197F	Alfrid	Q n. 11.10	4.19	0.10	0.94
201L	Kamilla	C födelse	4.13	8.14	1.10
Jönköping					
215	* Månsdagsdag	Jönköping till Jönköping, Joh. 18-22			
	Konstantin	4.13	8.14	2.11	2.10
228M	Henning	4.13	8.14	2.11	3.94
237T	Donner	Q n. 2.10	4.19	0.10	4.10
240	Ragnvald	4.13	8.14	0.11	5.10
251T	* Kristi himmelsfärd	Kroktstad till Jönköping, Joh. 18-22			
	Urban	4.13	8.14	3.11	6.10
267F	Vilhelmina	Q 7.10	4.19	0.11	8.10

"den 15 maj slaktad en kalv till Prosten Rhedins begrafning i Prestgården".

Dödsdagen "13L Linnea" markerad med "dog". Enda gången något liknande finns antecknat i en almanack. Det är tydligt att Johannes kände vördnad för Prosten Rhedin.

I Krokstad härjade spanska sjukan som värst i november - december 1918 enligt "1918 års Dödbok för Krokstads moderförsamling". Värsta perioden 14 - 26 december: av totalt trettiofyra döda uppges tjugoåtta dött i spanska sjukan. Säkert många vänner och bekanta till Johannes bland dessa. Inte ett ord därom i almanackorna!

Inte heller nämns något om första världskriget de åren detta pågick. Men varför skulle han skriva om sådant! Almanackorna var ju inga dagböcker. Att markera prostens dödsdag föll sig nog självklart däremot.

Månaderna 1922 t.o.m. maj är slakt för Rhedin på Prästgården noterad vid tre tillfällen. Så långt inget om betalning för slakt där eller för andra.

Månaden efter prostens död sker något nytt i noteringarna: betalning för slakt och hovslageri. En rimlig förklaring är att den f d rättaren inte längre var anställd med lön.

Exempel: "den 19 juni slaktad en större gris för krokstad fattigård - 1922 Kr; 2.50".

Fortsättningsvis det året och början på nästa skedde slakt för "Prostinan Rhedin" vid sju tillfällen, samt "skott den store hästen" en gång. Sammanlagt rör det sig om nio slaktade djur för henne. Skott hästar eller slaktat för andra under samma period rör sig sammanlagt om liknande antal djur. Det som är svårtolkat är varför Johannes i många fall, men inte alla, efter angivet belopp skrivit "obetalt", (ibland förkortat till "obt").

Men sådana noteringar är i regel överkryssade. Som exempelvis:
"slaktad en kalv för Prostinan Rhedin i Prästgården den 31.10-1922 1 kron obetalt
Skott den store hästen för Prostinan Rhedin den 31.10-1922 1-50 obetalt"

Här är allt överkryssat och "obetalt" särskilt överstruket. Betyder det att betalning skett eller att han helt enkelt "drar ett streck" över det hela? Alltså att han avstår från betalning. Det går inte att utläsa.

I uppslaget för augusti har han kryssat över det som gäller "*Prostinan Rhedin i Prästgården*", men däremot inte "*slaktad 1 gris för Karl Vasen Hedekas den 22 Augusti - 1922 obt; 2 kr*".

Kanske helt enkelt glömt att kryssa över fastän det blev betalt.

För en del av er läsare kan det nog tyckas tjatigt med alla dessa delvis snarlika utdrag från Johannes anteckningar. Min tanke är ändå att många av er är intresserade av att se namn på människor, torp och gårdar, och annat som ni förknippar med egna minnen eller vad ni hört berättas. Säkert kan ni också "läsa mellan raderna".

Ni som är uppväxta i Krokstad, eller i övrigt har starka band med Sörbygden och folket där, kan säkert komplettera Johannes anteckningar. Troligen också räta ut en del frågetecken. Hoppas ni inte drar er för att meddela mig i så fall!

Bengt Blomberg

Tillägg.

Efter jag avslutat denna historieskrivning fick jag meddelande att Ragnar Grahn lämnat jordelivet den 23 februari. Hans band med Sörbygden, och hans generositet att dela med sig av sina kunskaper är grunden till att denna artikel kom till stånd.

Bilder från Hedekas

av Bengt Strandberg

Bild på Åkersberg sett från Sandåker. Bilden är troligen från början av 1980-talet och i stort sett var bara husen längs Anemonvägen och Åkersbergsvägen byggda.

Vägverkets garage i Hedekas. Från början var det ju Bullaren och Sörbygdens vägdistrikt som sedan blev Vägverket fram till att Sörbygdenkontoret flyttades till Munkedal och Bullarekontoret flyttades till Tanumshede i mitten av 1970-talet. Där efter drev Erland Andersson och Stig Petterson bilverkstad i lokalerna. I dag är det ByggHilmer som har sin verksamhet i lokalerna.

Ruts café som Rut Sandqvist drev fram till mitten av 1970-talet. Ursprungligen var huset postkontor innan detta flyttade upp till Sigrid Thuressons hus (ungefär där infarten till f.d. "kommunalhuset" och Sörbygården finns idag).

Konfirmander från Krokstad, troligen 1924.

Konfirmander från Krokstad. Kan vara 1929.

Sanne socken

av Gunilla Lindskog

Vi är några i Sanne som dokumenterar gårdar och hus och dess historia. För att kunna fortsätta att utveckla vårt arbete om dessa hus vill vi gärna ha in kort och historier om familjer som bott och verkat på ställena i Sanne och gärna information om vad de hade som sysselsättning.

Du kanske vet vem som bott på gården/huset före dig/er, många har bott i generationer på samma ställe. Vi vill ha namn, födelsedata, var personen är född och föräldrar om det går. Vi skulle alltså bli glada om ni har något foto på hus och familjer i Sanne socken. Se nedan hur materialet kommer att presenteras.

Kontakta Gunilla Lindskog, Stenarsbön 076-814 84 33
eller g.lindskog@telia.com

Åsane

Torp under Kåröd

Ägare: Torpare **Olaus Larsson**, född 1811-12-02. och hustrun **Maria Andreadotter**, född 1807-12-21.

Olaus och Maris gifte sig 1837-10-26 i Sanne

Olaus och **Maria** hade 2 barn:

Anders Fredrik, född 1841-11-09 i Källan, Skruckan.

Lovisa Kajsa född 1850-02-21 i Källan, Skruckan.

Maria dog 1887-03-08 i Kåröd.

Ägare 1856–1868: drängen **Andreas Eriksson**, född 1834-12-12 på Intakan, Björkebräcke i Sanne.
Gift med: pigan **Marta Kajsa Andersdotter**, född 1823-01-21 i Gena Guntop, Rännelanda.

De vigdes i Sanne 1857-05-05

Andreas föräldrar: Maja Eriksdotter, fader okänd.

Andreas dog 1908-04-09 av kräfta. Han bodde då på Skogen Mossen i Sanne. När han dog stod han som hemmansägare.

Andreas och Marta Kajsa hade 3 barn:

Johannes, född: 1858-05-29 på Åsane, Kåröd.

Anders, född: 1861-06-22 på Åsane, Kåröd.

Maja Kajsa, född: 1864-03-10 på Åsane, Kåröd.

Ägare 1886-: **August Larsson**, född 1854-01-02 på Liden, Lerdal.

Gift med: **Maja Kajsa Andreasdotter**, född 1849-09-23..

De gifte sig 1880-01-02.

Augusts föräldrar: Lars Andersson och Marta Andersdotter.

August dog 1912-04-08 i lunginflammation i Stenarsbön.

August och Maja Kajsa hade 5 barn:

Hanna Mathilda, född 1880-11-09 på Stenlid, Sanne. Död: 1896-04-10 i Kåröd.

Johan Albert, född 1883-06-07 på Stenlid, Sanne. Död 1962-06-08 på Mileryr, Högsäter.

Carl Elis, född 1886-03-29 på Stenlid, Sanne. Död 1963-10-10 på Backen, Sanne.

Ada, född 1888-03-13 på Åsane Kåröd.

Hulda Elisabeth, född 1892-05-05 på Åsane Kåröd.

August och Maja Kajsa flyttade 1886-09-28 med 3 barn från Stenlid i Sanne till Åsane i Sanne. De flyttade sedan tillbaka till Stenlid.

Sonen Johan Albert blev soldat på Sandbäck, Björkebräcke i Sanne. Han blev antagen 1901-06-01 och fick namnet Rapp och bodde på Dammen Mileryr i Högsäter.

Sonen Carl Elis övertog Stenlid i slutet av 1910-talet. Elis med familj bodde där till 1945, därefter flyttade de till Backen i Sanne.

Johan

Elis

STÖD HEMBYGDSFÖRENINGEN

i dess verksamhet genom medlemskap
Årsavgift 150:- per person.
Sätt in beloppet på hembygdsföreningens
postgirokonto 10 48 78-4

Årsskrifterna 1973–2020 kan fortfarande erhållas till ett pris av 25:- per styck. Sätt in beloppet på ovanstående konto så sänder vi det önskade materialet portofritt.

Vi har fortfarande kvar exemplar av Bygdeboken Sörbygdens Härad. De kostar 200:- per styck. Tyvärr kan vi inte skicka dem med post, då det kostar för mycket. Men ta gärna kontakt med någon av oss i styrelsen så löser vi det!

Vi vill gärna ha fler i vårt arbete med hembygdsföreningen!

Hör gärna av dig till Lena Gunnarsson, hajum@telia.com eller 070-697 91 33.

Lokalen i Fisketorp uthyres för 200:- Hör av er till Lena Gunnarsson!

Sparsamhetsvännerna

av Thomas Andersson

Jag satt och gick igenom några gamla papper för ett tag sedan. Ibland dessa fann jag några gamla valsedlar. Sparsamhetsvännerna stod det som överskrift. Då detta parti var okänt för mig sökte jag på nätet och fann att det vid valet 1920 var representerat i exempelvis Järfälla, Kumla och Motala. När partiet bildades har jag inte lyckats hitta. Ej heller när det avvecklades.

SPARSAMHETSVÄNNERNA.

Lantbr. Henrik Pettersson, Råene
" Oskar Johansson, Gunnarabo
" Henrik Hansson, Borgen
Kvarnäg. Anders Karlsson, Hogane
Fanj. O.H. Olander, Strömmane
Lantbr. Oskar Andreasson, Elseröd
" Frans Johansson, Bajum
" Frans Rössberg, Restad

SPARSAMHETSVÄNNERNA.

Handl. A.L. Andersson, Medbön
Lantbr. J.A. Johansson, Hoffoss

SPARSAMHETSVÄNNERNA.

Lantbr. Artur Hult, Wikaten
" Karl Johansson, Sörbo
" Teodor Johansson, Österbön
" Karl Johansson, Hogane
" Anders Johansson, Åseröd
" Herman Andreasson, Elseröd
" Johan Andersson, Sörbo
" Oskar Rössberg, Löveryd

Alfred Strandberg

av Bengt Strandberg

Min farfar Alfred Strandberg var född 1877 på på Muskedalen ovanför El-seröd. Där bodde han med sin fru Hilma (f. Jansson) och tre barn fram till c:a 1910 då han började arbeta som dagsverkare på det då ganska nybyggda Försörjningshemmet (eller "Fattigår'n" som man oftast sade).

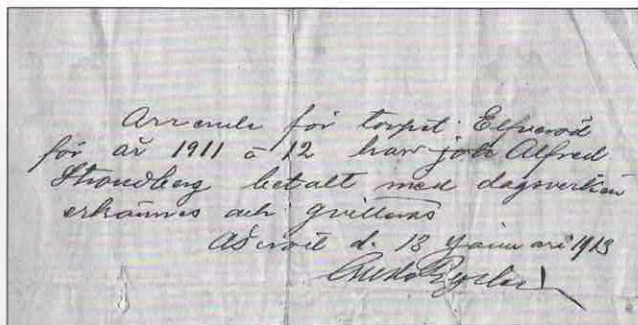
Alfred och äldste sonen Elvar (1905) 1922

Elveröd före 1952 då
vögen flyttades.

Fattigår'n / Ålder-
domshemmet 1931-

Där fick farfar Alfred och hans familj även bostad på torpet El-veröd som hörde till Försörjningshemmet och som låg några hundra meter längre söderut. Enligt vad jag har hört, var Elveröd ursprungligen byggt

**Dagsverk vid Fattiggården
April månad 1930**

1	T	Sått höfrö, kört ved	1	2,00
2	O	3 akten (?)	-	-
3	T	Hugit virke i skogen	1	2,00
4	F	Lagat harpsikten harpat frö m.m.	1	2,00
5	L	B (?), barkat stolpar, kört torf	1	2,00
6	S	Söndag	-	-
7	M	Barkat stolpar	1	2,00
8	T	Kapat stolpar m.m.	$\frac{3}{4}$	1,50
9	O	4 akten (?)	-	-
10	T	?? så hafvre	1	2,00
11	F	Auktion i Hagane	-	-
12	L	??	1	2,00
13	S	Söndag Till U.A.	-	-
14	M	Likkista till Sofia Lank (?)	1	2,00
15	T	D:o	1	2,00
16	O	Smittrening i Elingebo	-	-
17	T	Kört jord i kohagen	1	2,00
18	F	Långfrådagen	-	-
19	L	Barkning m.m.	$\frac{1}{4}$	0,50
20	S	Påskdagen	-	-
21	M	Annandag påsk	-	-
22	T	??? $\frac{1}{2}$ begrafning	1	2,00
23	O	Kört jord i kohagen	1	2,00
24	T	D:o	1	2,00
25	F	Kastat (?) såhafvren	1	2,00
26	L	Barb. kastat hafvre Hokat (?) jord	1	2,00
27	S	Söndag	-	-
28	M	Ringvältat på klöfvern	1	2,00
29	T	D:o m.m.	1	2,00
30	O	Sått gödning i kohagen	1	2,00
		Summa	19	38,00

Dagsverk vid Fattiggården
April månad 1930

1	Sått höfrö, kört ved	1	2,00
2	3 akten (?)	-	-
3	Hugit virke i skogen	1	2,00
4	Lagat harpsikten harpat frö m.m.	1	2,00
5	B (?), barkat stolpar, kört torf	1	2,00
6	Söndag	-	-
7	Barkat stolpar	1	2,00
8	Kapat stolpar m.m.	$\frac{3}{4}$	1,50
9	4 akten (?)	-	-
10	?? så hafvre	1	2,00
11	Auktion i Hagane	-	-
12	??	1	2,00
13	Söndag Till U.A.	-	-
14	Likkista till Sofia Lank (?)	1	2,00
15	D:o	1	2,00
16	Smittrening i Elingebo	-	-
17	Kört jord i kohagen	1	2,00
18	Långfrådagen	-	-
19	Barkning m.m.	$\frac{1}{4}$	0,50
20	Påskdagen	-	-
21	Annandag påsk	-	-
22	??? $\frac{1}{2}$ begrafning	1	2,00
23	Kört jord i kohagen	1	2,00
24	D:o	1	2,00
25	Kastat (?) såhafvren	1	2,00
26	Barb. kastat hafvre Hokat (?) jord	1	2,00
27	Söndag	-	-
28	Ringvältat på klöfvern	1	2,00
29	D:o m.m.	1	2,00
30	Sått gödning i kohagen	1	2,00
	Summa	19	38,00

Dagsverk vid Fattiggården
April månad 1930

1	Sått höfrö, kört ved	1	2,00
2	3 akten (?)	-	-
3	Hugit virke i skogen	1	2,00
4	Lagat harpsikten harpat frö m.m.	1	2,00
5	B (?), barkat stolpar, kört torf	1	2,00
6	Söndag	-	-
7	Barkat stolpar	1	2,00
8	Kapat stolpar m.m.	$\frac{3}{4}$	1,50
9	4 akten (?)	-	-
10	?? så hafvre	1	2,00
11	Auktion i Hagane	-	-
12	??	1	2,00
13	Söndag Till U.A.	-	-
14	Likkista till Sofia Lank (?)	1	2,00
15	D:o	1	2,00
16	Smittrening i Elingebo	-	-
17	Kört jord i kohagen	1	2,00
18	Långfrådagen	-	-
19	Barkning m.m.	$\frac{1}{4}$	0,50
20	Påskdagen	-	-
21	Annandag påsk	-	-
22	??? $\frac{1}{2}$ begrafning	1	2,00
23	Kört jord i kohagen	1	2,00
24	D:o	1	2,00
25	Kastat (?) såhafvren	1	2,00
26	Barb. kastat hafvre Hokat (?) jord	1	2,00
27	Söndag	-	-
28	Ringvältat på klöfvern	1	2,00
29	D:o m.m.	1	2,00
30	Sått gödning i kohagen	1	2,00
	Summa	19	38,00

Din Lokala tappstation

Hos oss kan du nu även tanka på våra tapp-stationer:

HEDEKAS	DIESEL & BENSIN
HÖGSÄTER	DIESEL & BENSIN
STRÖMSTAD	DIESEL & BENSIN & AD BLUE
RABBALSHUDE	DIESEL
DINGLE	DIESEL
GREBBESTAD	GRÖN MARIN-DIESEL
KUNGSHAMN	DIESEL & GRÖN MARIN-DIESEL (3 STATIONER)

VILLAOLJA - DIESEL - BRÄNSLEPELLETS ALLTID TILL BÄSTA PRIS

Vi på Kungshamn'sfiskarna har levererat olja till ortens befolkning i mer än 70 år vilket vi tar som ett tecken på att vi har bra priser och alltid sätter kunden i centrum.

Snabb och säker leverans

Vi levererar i
hela Bohuslän från Göteborg i söder till
Strömstad i norr samt Trollhättan i öst

Vad som gör oss unika:

- Du kan beställa ner till 1 m³ per tillfälle utan avgifter
- Du kan kostnadsfritt dela upp din villaoljefaktura på 3 mån.
- Vi finns på orten och har alltid nära dig i "nödlagen".

RING FÖR MER INFO!

Din lokala
oljeleverantör

**KUNGSHAMNS
FISKARNA**

www.k-fisk.com

[facebook/kungshamn'sfiskarna](https://facebook.com/kungshamn'sfiskarna)

Ring och testa
våra priser!
0523-188 88

Vi bygger ditt drömhjem!

www.hedekashus.se

Villor, garage, plank, gäststugor, friggebodar,
lekstugor, bryggor, med mera

Ring eller maila för offert

0524-306 09 ingvar@hedekashus.se

www.krokstadkontor.se
anna@krokstadkontor.se
0524-300 35
Följ oss på Facebook!

Krokstad Kontorstjänst AB
Krokstad 21
455 95 Hedekas

Hjälp till att göra årsskriften
intressant och innehållsrik!
Skriv gärna ner berättelser och
minnen, eller leta fram foton
som du tycker är intressanta.
Lämna det till någon i styrel-
sen. Allt material återlämnas
efter publicering.

BYGG HILMER

Kettelsröd 18

Tel 0524-610 64
Mobil 070-516 10 15

Vi utför allt inom berg.

Sprängning, vadersågning, spräckning,
förstärkning, tunnel & specialprojekt.

Besök oss gärna på bohusberg.se

Motor4U

ATV-TILLBEHÖR-MOPED-ELCYKLAR-TRÄDGÅRD-SKOG

Motor4u AB i Ed
Säljer och servar

Fyrhjulingar, mopeder, mopedbilar och trädgårdsmaskiner!

STIGA

Kawasaki

CFMOTO

Industrigatan 1B, Ed

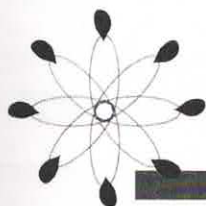
www.motor4u.se

0534-12130

*El och VVS-
installationer*

*Lager och
butik-
försäljning
av EL och
VVS-artiklar*

*Pannor,
Värmepumpar
och Vitvaror.*

**Hedekas
EL & VVS**

RING 30400, VI ÄR GARANTERAT NÄRA DIG!

Öppettider mån-fre 08.00-17.00
Lunchstängt 12.30-13.30
Tel 0524-304 00

Välkomna
Christer och Tommy

Fisketorps Snickeri

*Alla slags snickerier tillverkas efter Era mått
t ex Trappor – Kök – Dörrar – Fönster*

Fisketorp 46, HEDEKAS • Tel/Fax 0524-311 20

pH-BALANS AB & Grön Gåva AB

pH-balans har sen 1989 sålt naturnära och oförvanskade produkter som kombinerar gammal kunskap med modern biokemi. Hälsa från grunden med över 30 år av kunskap.

LAGERFÖRSÄLJNING - VÄLKOMNA

Besök vår hemsida för mer info: www.phbalans.com
Fisketorp 25, 455 96 Hedekas. Ring: 0703 - 44 50 68

Studieförbundet Vuxenskolan Väst

Plats för utveckling

SV vill ge människor möjligheter. Därför erbjuder vi en bred verksamhet med mängder av spännande studiecirklar och kulturarrangemang.

Du kan också starta egna studiecirklar i allt från hantverk, bokträffar till musik. Är ni en grupp som brinner för ett speciellt ämne ta kontakt så hjälper vi gärna till.

Kontakt

Jenna Wennberg

Verksamhetsutvecklare Munkedal & Sotenäs

Mejl: jenna.wennberg@sv.se

Tele: 010-3300922

Se alla kurser och arrangemang på: www.sv.se/vast

**Studieförbundet
Vuxenskolan**

Följ oss på sociala medier!

Hemsidan: www.hembygd.se/sorbygdenshembygdsforening

Facebook: Sörbygdens hembygdsförening

Hjälp till att göra årsskriften intressant och innehållsrik!
Skriv gärna ner berättelser och minnen, eller leta fram foton som du tycker är intressanta. Lämna det till någon i styrelsen. Allt material återlämnas efter publicering.

Hällene Bygg

Christer Malm

tfn 070-3161049

**Brev från Gustaf Carlsson Helander
Peshtigo Wisconsin till August Pettersson Synneröd.**

av Lena Gunnarsson

I förra årets årsskrift hade vi med ett brev från Viktoria Gustafsson till Hedda Pettersson. Nedan är ett brev från Victorias far, Gustaf Carlsson Helander till Heddass far, August Pettersson. Om ni är intresserade så finns en redogörelse över släktskapet i årsskrift 2020.

*Peshtigo Wis
July 11 – 1926*

Kära Mobro August och familj lev godt är vår önskan.

Jag får ta och skriva till eder några rader och tala om hur det är, vi har hälsan och mår godt önskar eder det sama goda. Nu är jag ute på Järn vägs Brobygge igen. Vi har haft en kall vår ända till nu så det är godt ner det blir varmare men skörden är låg än. Kommer nog att gro nu.

Jag har ej hört något från Sverige sedan förliden såmar. Broder Julius har ej skrivit på längen undrar hur han har det. Mobro Carls son John kom tillbaka igen efter en lang borto varo. Hade brev från honom i vintras han ville ha sin fars arvodel som jag och sände honom men han har ej svarat på mit brev. Jag hörde i hans brev att John i Söbbhult hadde vart sjuk för liden höst och vinter men var på bättrings vägen han är väl bra nu.

Söndagen den 4 July var det stor begravning i Peshtigo en man från Svarteborj socken August Lindberg 66 år gamal han dog efter 2 dagar sjukdom men ej vart frisk för över ett år men har jort litte arbete jämt. Jag var en av dem som bar honom till graven.

Minna pojkar är i Idaho nu bygger såg verk, Victoria är hemma nu från skollan i Detroit.

Det har vart ovanliga stora motagningar här i USA för Kron Prins Gustav Adolf och Kronprinsäsan från Sverige, och Kron Prins Gustav har och talat mycket godt han är väl omtyckt här.

Jag sände brev och fotografi kort till eder förliden höst de har väl fått det, jag har det de sände oss.

Hjärtliga Kära hälsningar Till eder alla G-C Helander

Resligtiga H:s
Jilly 11-1926

Kära Moberg
Kärest och Färdig
har godt i vår
önskan

Jag får ta och
skriva till eder nå-
gra rader och tala
om hur det är
vi har hälsan och
mar godt önskar
eder det samma goda
nu är jag ute på
järn vägs Brobygge
igen vi har haft
en kall vår ändå
till nu så det är

gott nu det blir
varmare men skär-
den är sig är kom-
mer nog att göra nu
jag har i höst höst
något från Sverige
dessa för tiden
Samma Bröder
Julius har i skrivit
på Söngen andra
har han har det
Moberg Karls son
johannes hem tillbaka
igen efter en lång
vårta var hade
brev från honom
i vinterns han vilke
ha sin fars arvodel
sam jag och sinde
honom men han
har i svarat på

Brevet.

Troligtvis kyrkokören vid Hede k:a i slutet av 40-talet.

